

Raadsnota

Raadsvergadering de dato 9 december 2019
Onderwerp: Aantrekken beweegmakelaar

Aan de gemeenteraad,

1. Doel, Samenvatting en Advies van het raadsvoorstel

Het doel van het beleid is om inwoners, die gezondheidswinst kunnen boeken (meer) te laten bewegen en/of hen ondersteuning te bieden bij het aangaan van (nieuwe) contacten en het daarmee verbreden van het sociale netwerk. De beweegmakelaar biedt deze inwoners begeleiding en ondersteuning via het lokale en reguliere aanbod zoals huiskamers, sportverenigingen, beweegclubjes, seniorenvereniging, particuliere sportaanbod, culturele verenigingen, informele zorg etc. De doorverwijzing naar de beweegmakelaar kan een waardevol middel zijn bij bijvoorbeeld een te grote zorgvraag, een onjuiste zorgvraag of zorg(over)last. Hierdoor kunnen op termijn dure maatwerkvoorzieningen zoals begeleiding individueel en/of in groep uit het sociaal domein worden voorkomen.

2. Situatie / Aanleiding / Probleem

Gezondheid in Valkenburg aan de Geul

Bewegen zorgt er voor dat mensen minder snel afhankelijk zijn van zorg. Regelmatig en voldoende bewegen is gezond. Het verkleint bijvoorbeeld de kans op hart- en vaatziekten, overgewicht, diabetes en depressie. Door beweging voelen mensen zich fitter en vitaler en wordt de zelfredzaamheid vergroot.

Daarnaast is het van belang dat kwetsbaarheid, depressie en eenzaamheid bij volwassenen tijdig worden gesignaleerd. Door middel van een beweegmakelaar (lees: het in beweging krijgen) kunnen volwassenen op een individuele wijze worden benaderd en doorverwezen naar gerichte preventie- en/of beweeg c.q. cultuur activiteiten. Het sociale aspect en het vergroten van de zelfredzaamheid staat hierbij centraal. Door het inzetten van de beweegmakelaar kan geprobeerd worden de instroom aan reguliere activiteiten te vergroten waardoor mogelijk de instroom aan dure maatwerkvoorzieningen uit de Wmo kan worden voorkomen. Tevens kan door de inzet van de beweegmakelaar in sommige situaties worden voorkomen dat mensen een bijstandsuitkering aanvragen.

Fysieke gezondheid

Een gezonde leefstijl heeft veel invloed op onze gezondheid. Veel mensen zijn echter te zwaar. Ernstig overgewicht (obesitas) kan leiden tot allerlei chronische aandoeningen zoals diabetes, hart- en vaatziekten en kanker. Te weinig lichaamsbeweging en te veel (ongezond) eten vergroot de kans op diabetes en overgewicht.

Mentale gezondheid

Mensen met psychische klachten hebben gevoelens van psychische verstoring zoals angst, depressie, slaapverstoring, stres en zich eenzaam voelen. Dit kan leiden tot zichtbaar leed, minder goed functioneren en een hoger risico op sterfte, pijn en beperkingen. Hierdoor zullen mensen met psychische klachten vaker een beroep doen op een Wmo voorziening.

Inzet beweegmakelaar

Mensen die kampen met bovenstaande klachten en die bij de huisarts of bij een andere (eerstelijns) zorg- of hulpverlener op consult of op gesprek gaan, kunnen moeilijk zelf de noodzakelijke verandering te weeg brengen tot een gezondere leefstijl. Ervaring leert dat met ondersteuning dit vaak wel lukt. Deze ondersteuning kan door de (eerstelijns) zorg- of hulpverlening vaak onvoldoende gegeven worden vanwege onder meer gebrek aan tijd, middelen of onvoldoende kennis van de

sociale kaart. De (eerstelijns) zorg- of hulpverlening verwijst mensen dan door naar de beweegmakelaar. Deze vormt de spil tussen de (eerstelijns)zorg- of hulpverlening, de patiënten/cliënten en het aanbod aan voorzieningen. Dit kan zijn op het gebied van sport, bewegen, cultuur maar ook ontmoeting en sociale contacten.

3. Relatie met bestaand beleid

- Toekomstagenda sociaal domein Maastricht - Heuvelland en dan met name de inzet op preventie;
- Bestrijding eenzaamheid.

4. Gewenst beleid en mogelijke opties

Methodiek Welzijn op Recept

Om mensen meer te laten bewegen en/of meer (nieuwe) sociale contacten te laten aangaan, zetten we de methodiek “Welzijn op Recept” in. De methodiek “Welzijn op Recept” ondersteunt mensen met klachten waar op dat moment geen medische of psychologische interventie nodig is. Het gaat om vage klachten van somberheid, moeheid, eenzaam zijn. Maar het betreft ook de ondersteuning van personen die vanwege lichamelijke problemen bij de huisarts of een andere (eerstelijns) zorgaanbieder komen en voor hun gezondheid meer zouden moeten bewegen. De huisarts of een andere (eerstelijns) zorgverlener verwijst personen met dergelijke klachten en/of beweeg ondersteuning naar de beweegmakelaar die samen met de cliënt op zoek gaat naar een passend ondersteuningsarrangement. Deze arrangementen bestaan uit activiteiten die het welbevinden van mensen verhogen; positief denken, contact met anderen, een gezonde leefstijl, jezelf ontwikkelen, zingeving, bewust leven en genieten. De beweegmakelaar verwijst niet alleen maar zorgt ervoor dat de cliënt ook daadwerkelijk deelneemt aan een activiteit door bijvoorbeeld voor vervoer te zorgen en in het begin de cliënt te vergezellen naar een activiteit mocht dat nodig zijn.

Werkwijze

De huisarts of een andere eerstelijns zorgverlener schakelt de beweegmakelaar in die mensen met milde psychosociale klachten en/of lichamelijke klachten begeleid en ondersteunt en opvolgt. Uiteraard kunnen inwoners en/of familieleden ook zelf naar de beweegmakelaar stappen. De beweegmakelaar gaat samen met de cliënt op zoek naar een activiteit die er op gericht is de veerkracht en de mentale gezondheid te versterken. Onderzoek wijst immers uit dat inzetten op veerkracht een duidelijke verbetering brengt in het mentaal en fysiek functioneren. Deze methodiek is gebaseerd op de principes en werkwijze uit de positieve gezondheidstheorie (zie het spinnenweb van “mijn positieve gezondheid”).

Door in te zetten op preventie van geestelijke gezondheid en op preventie van lichamelijke klachten kunnen we voorkomen dat mensen afglijden of een medicatie afhankelijkheid ontwikkelen. De kracht van Welzijn op Recept is dat er een bewustwording plaatsvindt bij de zorgverleners dat zij via de beweegmakelaar patiënten kunnen verwijzen naar een welzijns- en/of beweegactiviteit in plaats van naar medische of psychologische zorg of naar het Team Wmo. Een gevolg hiervan is dat op termijn dure maatwerkvoorzieningen voorkomen kunnen worden.

In één of meerder persoonlijke contacten wordt de hulpvraag verduidelijkt en de mogelijkheden en de wensen van de cliënt besproken. De beweegmakelaar geeft net dat duwtje in de rug om bijvoorbeeld te gaan wandelen, te bewegen, te sporten, te zingen, te dansen, te knutselen, vrijwilligerswerk gaan doen. Door goed gekozen bezigheden kunnen mensen zelf actief hun welzijn verhogen. De inzet van de beweegmakelaar is voor onze burgers gratis. Als er kosten zijn verbonden aan de activiteit zelf, dan zijn deze kosten voor de betreffende cliënt.

De beweegmakelaar maakt deel uit van het Team Sociaal Domein en Burgerparticipatie. Daarnaast is hij/zij lid van het Sociaal Team.

De beweegmakelaar begeleidt, coacht en ondersteunt cliënten maar is nadrukkelijk geen arts, therapeut of hulpverlener. Hij/zij heeft vanuit zijn/haar achtergrond en werkervaring, wel kennis van en inzicht in de problematiek, die zich kan voordoen en van de sociale kaart. Dat maakt dat hij/zij wel goed kan signaleren en indien nodig, doorverwijzen naar de juiste instantie.

Tenslotte is het de bedoeling om de beweegmakelaar periodiek huisbezoeken te laten afleggen bij alleenstaande 75 plussers.

Effectiviteit

De effectiviteit van de beweegmakelaar heeft zich in de gemeente Vaals inmiddels bewezen. Vaals heeft al sinds 2012 een beweegmakelaar. In 2017 bleek uit een evaluatie dat voor iedere euro die de gemeente heeft uitgegeven aan inzet van de beweegmakelaar, ze drie euro terug verdient. Ook de gemeente Eijsden-Margraten gaat werken met een beweegmakelaar.

Monitoren van de cliënten

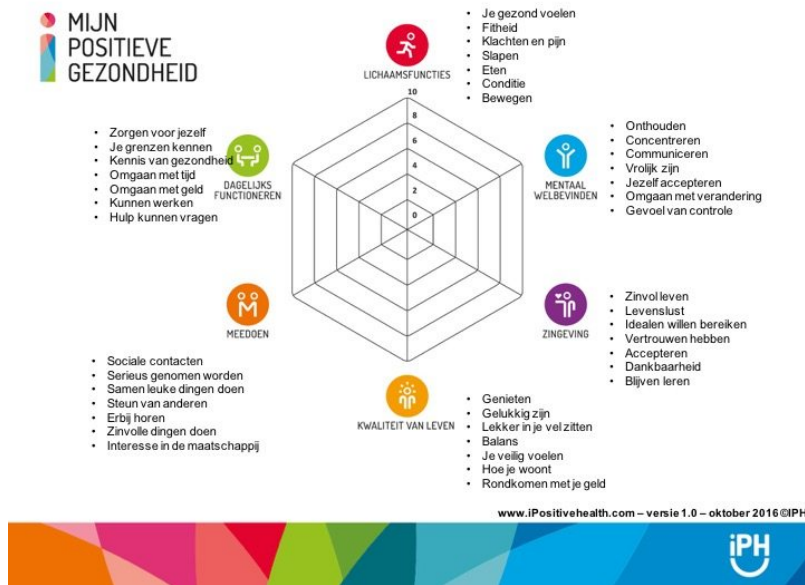
Een belangrijk deel van zijn/haar werkzaamheden bestaat uit het monitoren van de cliënten. De cliënten krijgen, na doorverwijzing door de (eerstelijns) zorg- of hulpverlening een intakegesprek waar aan de hand van een vragenlijst, informatie wordt verkregen over onder andere beweeggedrag, ontmoeting, motivatie, subjectieve gezondheidsbeleving, voorkeuren en mogelijkheden. Alle informatie gedurende het traject wordt bijgehouden. Zowel de individuele deelnemer als de totale deelnemerspopulatie kan zo gevolgd worden.

Evaluatie

Wat zijn de succes- en de faalfactoren, waarom werkt het wel of waarom werkt het niet? Gedurende de looptijd van het project wordt gekeken naar de effectiviteit van de werkwijze. Zo kan tussentijds worden bijgestuurd of aangepast. Belangrijke vragen van de effectiviteit zijn:

- Kennen de doorverwijzers de beweegmakelaar, de taken/rollen en de werkwijze? Zo neen, waarom niet en wat is nodig om dit te veranderen?
- Verwijzen de (eerstelijns)zorg- en hulpverleners de cliënten door? Zo neen, waarom niet en wat is nodig om wel door te verwijzen?
- Welke knelpunten zijn er bij het doorverwijzen en hoe kunnen deze worden opgelost?
- Is de beweegmakelaar bekend bij de doelgroep/inwoners? Zo neen, waarom niet en wat is nodig om dit te veranderen?
- Is het aanbod aan beweeg-, culturele-, welzijn- en ontmoetingsactiviteiten voldoende bekend? Zo neen, waarom niet en wat is nodig om dit te veranderen?
- Wat zijn de redenen voor cliënten om niet te bewegen en ook niet mee te doen aan beweeg-, culturele-, welzijn- en ontmoetingsactiviteiten? Zijn deze redenen te beïnvloeden door de beweegmakelaar? Zo ja, wat is dan (aanvullend) nodig?

Een van de eerste werkzaamheden van de beweegmakelaar is kennismaken met het sociaal netwerk (huisarts, praktijkondersteuner, Wmo consulenten, maatschappelijk werker, wijkverpleegkundige, MEE consulent, Mantelzorgconsulent etc.) in de gemeente Valkenburg aan de Geul. Daarnaast zal de beweegmakelaar zich de sociale kaart van onze gemeente eigen moeten maken. Dit kost tijd. Daarom hebben wij gekozen voor een pilot periode van 3 jaar, zodat er voldoende tijd is om ook daadwerkelijk mensen te ondersteunen. Wij zullen jaarlijks rapporteren aan de commissie Sociaal Domein.

5. Samenwerking

Deze nota is tot stand gekomen in samenwerking met:
Huisartsen en Adviesraad Sociaal Domein.

6. Aanbestedingen

Niet van toepassing.

7. Duurzaamheid

Niet van toepassing

8. Financiën

De beweegmakelaar wordt voor een pilotperiode van 3 jaar aangetrokken.

Kosten inzet beweegmakelaar + kosten voorlichting/communicatie:

- 2020: € 71.500,- + € 1.000,- = € 72.500,-
- 2021: € 71.500,- + € 1.000,- = € 72.500,-
- 2022: € 71.500,- + € 1.000,- = € 72.500,-

Totaal: € 217.500,-

Deze kosten kunnen worden gedekt uit:

- 2020: € 23.000,- (sportbeleid) + € 49.500,- (taakstelling sociaal domein) = € 72.500,-
- 2021: € 72.500,- (taakstelling sociaal domein)
- 2022: € 72.500,- (taakstelling sociaal domein)

Totaal: € 194.500,- (taakstelling sociaal domein) + € 23.000,- (sportbeleid) = € 217.500,-

Het bedrag van € 23.000,- is in het sportbeleid gereserveerd voor de inzet van de beweegmakelaar. Dit geldt enkel voor het eerste jaar (2020).

9. Communicatie

Onze inwoners/potentiële deelnemers zullen via een huis-aan-huis folder op de hoogte worden gebracht van het bestaan van de beweegmakelaar, de werkwijze, waar voor het bedoeld is en hoe de aanmelding verloopt. Daarnaast zullen via persoonlijke gesprekken onze netwerkpartners zoals de huisartsen, praktijkondersteuners, de wijkverpleegkundigen, de MEE consultants, maatschappelijk werkers, mantelzorgconsulenten, fysiotherapeuten, etc) worden geïnformeerd over de inzet van de beweegmakelaar. Hij/zij zal worden geïntroduceerd bij het sociaal team, bij het team Wmo alsook bij de kernoverleggen en overige bijeenkomsten in onze gemeente. Via onze afdeling voorlichting zal er informatie worden geplaatst op onze website, via VIA Valkenburg, TV Valkenburg en andere relevante media. Gedurende de pilot worden de inwoners op de hoogte gehouden van de resultaten en verschijnen regelmatig oproepen om aan te melden.

10. Afwegingen en Advies

Wij adviseren u:

1. Akkoord te gaan met het aantrekken van een beweegmakelaar voor een pilotperiode van 3 jaar;
2. De kosten ad € 217.500,- maximaal, te dekken uit de post sportbeleid (€ 23.000,-) en de taakstelling sociaal domein (€ 194.500,-);
3. Jaarlijks zal de commissie Sociaal Domein worden geïnformeerd over de voortgang van de inzet van de beweegmakelaar.

11. Bijlagen

Geen.

Het college van burgemeester en wethouders van Valkenburg aan de Geul,

B.F.H. Mennens
algemeen directeur/gemeentesecretaris

dr. J.J. Schrijen
burgemeester

De raad van de gemeente Valkenburg aan de Geul,

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders de dato 29 oktober 2019;

Gehoord de raadsadviescommissie Sociaal Domein de dato 18 november 2019.

B e s l u i t :

- Akkoord te gaan met het aantrekken van een beweegmakelaar voor een pilotperiode van 3 jaar;
- De kosten ad € 249.50000 maximaal, te dekken uit de post sportbeleid (€ 23.000,00) en de taakstelling sociaal domein (€ 226.500,00).

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van 9 december 2019.

De raad voornoemd,

mr. J.W.L. Pluijmen,
griffier

dr. J.J. Schrijen,
voorzitter